

Ter attentie van:
Algemene besturen van de Zeeuwse overheden

Middelburg, 20 januari 2020

Betreft: Consultatieronde in het kader van de Klimaatadaptatie Strategie Zeeland

Geachte voorzitter,

Voor u ligt notitie 'Klimaatverandering, Zeeuwse risico's in beeld'. Deze is opgesteld door het samenwerkingsverband Klimaatadaptatie Zeeland bestaande uit de Zeeuwse overheden en maatschappelijke organisaties. De notitie is een tussentijds resultaat in het proces om te komen tot een regionale Klimaatadaptatiestrategie Zeeland (KaSZ). De notitie is het gebundeld resultaat van ruim twee jaar klimaatstresstesten uitvoeren en dialogen voeren over de effecten van overstromingen, wateroverlast, droogte en hittestress. De notitie gaat in op de regionale problematiek en vormt de basis voor de op te stellen regionale KaSZ.

Het opstellen van de KaSZ bevindt zich momenteel halverwege het proces, met als doel om eind 2020 de definitieve strategie gereed te hebben. Binnen een proces als dit is het van belang om alle geledingen binnen de samenwerking tussentijds ook goed te betrekken. Zo ook de algemene besturen van de samenwerkingspartners. In dat kader zijn in het proces drie contactmomenten in gebouwd met alle algemene besturen. Dit eerste contactmoment is bedoeld om u te informeren en consulteren. Hierbij is het nadrukkelijk de bedoeling dat er nog geen besluiten worden genomen. We vragen u om richting en wellicht kaders mee te geven voor het vervolgproces van het opstellen van de strategie.

Aanleiding en context

De aanleiding voor het opstellen van de KaSZ komt voort uit het Nationale Deltaprogramma. In 2014 is het nationale Deltaprogramma gepresenteerd, een visie van de gezamenlijke overheden in Nederland op de vraag hoe Nederland zich beschermt tegen klimaatverandering. Het Deltaprogramma is een visie voor 2050, met een doorkijk naar 2100. Op basis van het Deltaprogramma zijn in 2014 door de rijksoverheid de zogeheten Deltabeslissingen op het gebied van Waterveiligheid, Zoetwater en Ruimtelijke Adaptatie opgesteld.

De Deltaplan Ruimtelijke Adaptatie (DPRA) stelt de ruimtelijke inrichting van Nederland centraal. In 2050 moet de ruimte in ons land zodanig zijn ingericht dat we voorbereid zijn op extreme regenval, langdurige droogte, een grotere kans op hittegolven en een toename van het overstromingsrisico. Nederland dient in 2050 zo ingericht te zijn dat extreem weer niet tot grote schade en maatschappelijke ontwrichting leidt. Om dat doel te halen is afgesproken dat in 2019 de risico's in beeld zijn gebracht via klimaatstresstesten en dat alle overheden in 2020 een klimaatadaptatiestrategie hebben vastgesteld. Aan de hand van de strategie moeten concrete maatregelen worden uitgevoerd die ervoor zorgen dat Nederland uiterlijk 2050 klimaatbestendig is ingericht.

Gezien de brede en complexe opgave die op Zeeland afkomt, is samenwerking cruciaal. Dit vanuit het besef dat geen enkele partij over voldoende deskundigheid, middelen, kennis en (landelijk) netwerk beschikt om deze opgave individueel op te pakken. Dit uitgangspunt is onderschreven in de Waterrochtend van 27 maart 2019 door de ondertekening van het Convenant 'Klimaatadaptatie Strategie Zeeland', door alle Zeeuwse overheden. In het convenant zijn afspraken gemaakt om naar

een gezamenlijke Zeeuwse strategie voor Klimaatadaptatie toe te werken. Voorliggende notitie is hier de basis voor.

Proces KaSZ tot nu toe

De Zeeuwse overheden hebben Klimaatstresstesten uitgevoerd, om de gevolgen van de klimaatverandering voor Zeeland inzichtelijk te maken. Concreet gaat het om de effecten van overstromingen, wateroverlast, droogte en hittestress.

De resultaten van de stresstesten zijn gebundeld. Vervolgens is nagegaan welke knelpunten het meest urgent zijn en een regionale aanpak vergen. Over deze regionale knelpunten heeft in november 2019 een brede dialoog met overheden en maatschappelijke organisaties plaatsgevonden. Hierbij zijn de volgende vragen besproken:

- Welke kwetsbaarheden breed herkend worden, veel voorkomend zijn en/of terugkomen in meerdere regio's / gemeenten in Zeeland;
- Welke kwetsbaarheden op Zeeuws niveau urgent zijn en welke niet (prioritering);
- Welke kwetsbaarheden eventueel nader (gezamenlijk) onderzoek vergen;
- Welke mogelijke oplossingen hiervoor voorhanden zijn.

Voor u ligt de notitie met een reflectie op deze vragen. Uit deze notitie wordt duidelijk welke gevolgen van klimaatverandering worden ervaren en welke als onaanvaardbaar worden gezien (grote schade, risico op slachtoffers, maatschappelijke ontwrichting).

Vraag aan de algemene besturen van de Zeeuwse overheden

Het proces om te komen tot de KASZ is halverwege. Op basis van alle beschikbaar gekomen informatie en inzichten kan een stap worden gezet om een KASZ op te stellen. Voordat dit daadwerkelijk gebeurt, wordt u geconsulteerd. U wordt daarom in deze fase ook nog niet gevraagd om een besluit te nemen.

U wordt gevraagd om:

- kennis te nemen van de notitie
- kennis te nemen van het vervolgtraject
- Ten behoeve van het vervolgproces uw wensen en bedenkingen kenbaar te maken ten aanzien van:
  - De benoemde kwetsbaarheden;
  - De benoemde oplossingsrichtingen;
  - De benoemde aanpak en verantwoordelijkheden
  - Uw ambities voor het vervolgproces van de KaSZ

Vervolgproces

Aan het einde van het eerste kwartaal 2020 worden de reacties van deze consultatie gebundeld door het Kernteam Klimaatadaptatie Zeeland en aangeboden aan het Zeeuwse bestuurlijke overleg 'de Waterochtend'. In de periode tot de zomer van 2020 wordt aan de hand van de informatie van uw reacties, de stresstesten en de dialoog een eerste concept KaSZ opgesteld.

In de KaSZ wordt uiteindelijk de afweging gemaakt op welke manier met de gevolgen en risico's wordt omgegaan om Zeeland in 2050 klimaat-robuust te maken. Hierbij hoort het besef dat niet alle gevolgen van klimaatverandering op te lossen zijn. In de strategie wordt ingegaan op antwoorden op vragen als:

- Welke mate van risico's zijn aanvaardbaar?
- Welke risico's krijgen prioriteit?
- Wie heeft welke verantwoordelijkheid?
  - Welke maatregelen kunnen burgers, bedrijven en maatschappelijke organisaties treffen?

- Welke maatregelen kunnen/moeten overheden treffen?
- Welke bijbehorende kosten en inspanningen horen daarbij?

De concept KaSZ zal in het kader van de tweede consultatieronde aan u worden voorgelegd. Dit zal na de zomerperiode 2020 zijn. U bent dan in de gelegenheid om te reflecteren en bij te sturen op het dan voorliggende concept. Op basis van de uitkomsten van de tweede consultatie, zal het concept opgewerkt worden naar een definitieve Klimaatadaptatiestrategie Zeeland. Deze zal eind 2020 gereed zijn. Begin 2021 zal de KASZ ter vaststelling aan u aangeboden worden.

Na vaststelling van de KASZ, is de doorvertaling in het eigen beleid door de individuele organisaties aan de orde. In het convenant is afgesproken dat de KASZ geborgd gaat worden in de Omgevingsvisies, -plannen en -programma's. Dit zal plaatsvinden op het moment dat deze documenten voor het eerst worden opgesteld of tijdens de eerstvolgende herziening. Dan wordt ook de doorvertaling gemaakt naar de lokale situatie en aangevuld met de lokale problematiek. Dit kan worden gezien als de lokale/eigen klimaatadaptatiestrategie

Ter info:

Wellicht bent u ook geïnteresseerd in meer informatie over dit onderwerp. Hierbij een aantal informatiebronnen:

- Animatie over Deltaplan Ruimtelijke Adaptatie ([link](#))
- De uitgebreide website van het Deltaplan Ruimtelijk Adaptatie: www.ruimtelijkeadaptatie.nl.
- Filmpje van Omroep Zeeland van het ondertekenen van het convenant Klimaatadaptatie Zeeland. ([link](#))
- Website www.huisjeboompjebeter.nl met voorbeelden wat inwoners zelf kunnen doen op het gebied van klimaatadaptatie.

Hoogachtend,

Namens het Kernteam Klimaatadaptatie Zeeland

Gedeputeerde A. Pijpelink